

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК УКРАИНЫ
Южный научный центр
Государственный западный научный центр
Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований

АКАДЕМИЯ НАУК МОЛДОВЫ

МИНИСТЕРСТВО ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И
БЛАГОУСТРОЙСТВА ТЕРРИТОРИИ
РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА

МИНЭКОБЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ
Государственное управление экологической безопасности
в Одесской области

Одесское областное управление мелиорации и водного хозяйства

Одесский инновационно-информационный центр «ИНВАЦ»

Арендное предприятие «Одессводоканал»

Фонд «Природное наследие»

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ
ДНЕСТРА

Тезисы

Одесса, 7-8 октября 2010 г.

Однією із найбільш напружених у санітарно-епідеміологічному відношенні ділянок басейну Дністра є Дністровський лиман. Тут ступінь забруднення у створах спостереження характеризується як висока, а по бактеріологічним показникам – як надзвичайно висока.

На території України відповідно даних [1] у воді Дністра за період з 1996 по 2002 рр. постійно виявлялись маркери (антигени) таких епідеміологічно небезпечних вірусів, як вірус гепатиту А, рота-, рео-, аденовіруси. У зв'язку з цим необхідно відмітити, що посилення забруднення річкової води ротавірусами з 1998 р. і стабільність її протягом 1999-2000 рр. корелювали з ідентифікацією цих вірусів у водопровідній воді міста Одеси [2], що стало причиною спалаху гострих кишкових захворювань у 2000 році.

Надзвичайно гострою епідеміологічною проблемою є забруднення води різного походження вірусом гепатиту А. Установлено [3], що зростання захворюваності гепатитом А у значній більшості районів міста Одеси на протязі 2000-2002 рр. пов'язано з погіршенням якості річкової, водопровідної і стічної води по вірусологічним показникам. Результати досліджень проб води поверхневих водних джерел 1 і 2 категорії і стічної води на наявність ооцист криптоспорицій у місті Одесі і Одеській області свідчать про виявлення цих біологічних забруднювачів у 1%, 6% и 14% проб відповідно.

Враховуючи потенційний зв'язок між якістю річкової і питної води, необхідно поряд з роботами, що направлені на екологічне оздоровлення водних ресурсів, паралельно вирішувати першочергові гострі проблеми епідеміологічної безпеки питної води, яка використовується для потреб мешканцями басейну. Слід враховувати специфіку сучасного стану водних ресурсів басейну які використовуються як джерела водозабезпечення, і значно більше приділяти увагу питанням впровадження сучасних технологій підготовки води. Необхідно постійно здійснювати моніторинг водних ресурсів, особливо тих, які використовуються в рекреаційних цілях, звертаючи увагу на наявність патогенних агентів, що викликають алергічні реакції, патологічні зміни структури або функції шкіри і залежно від якості води приймати відповідні рішення стосовно використання джерела.

1. Засипка Л.Й., Кільдишова Г.М., Харіна Л.О. Досвід використання вірусологічного моніторингу води в профілактиці гострих кишкових інфекцій серед населення Одеської області // Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 100 річчю кафедри загальної гігієни Одеського державного медичного університету. - Одеса: Чорномор'я, 2003. - С. 236 – 237.
2. Петренко Н.Ф., Мокієнко А.В., Котлік Л.С. Санітарно-вірусологічна оцінка води, що знезаражена діоксидом хлору // Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 100 річчю кафедри загальної гігієни Одеського державного медичного університету. - Одеса: Чорномор'я, 2003. - С. 95 – 101.
3. Козишкурт Е.В., Воронина Е.Г. Эпидемиология вирусного гепатита А в современных урбоэкологических комплексах // Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 100 річчю кафедри загальної гігієни Одеського державного медичного університету. - Одеса: Чорномор'я, 2003. - С. 195-197.

ОЦІНКА ТРОФІЧНОГО СТАНУ ВОДОЙМИЩ ДЕЛЬТОВОЇ ЧАСТИНИ ДНІСТРА З ВИКОРИСТАННЯМ ИНДЕКСУ TSI

Медінець В.І., Ковальова Н.В.

Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова, Одеса

Водоймища Нижнього Дністра широко використовуються для рибальства, рекреаційних цілей, а також для господарчо-побутових потреб. Для оцінки перспектив водокористування в регіоні особливе значення має визначення продуктивності водоймищ, яку можна характеризувати мірою трофності вод. Розроблений Флоридським Департаментом захисту довкілля, індекс трофічного стану (TSI) забезпечує ефективний метод класифікації трофічного статусу озер і лиманів за даними про загальний азот і фосфор, концентрації хлорофілу "а" і прозорості вод. Регіональним центром інтегрованого моніторингу і екологічних досліджень Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова в 2009-2010 рр. за даними проведених експедицій визначався трофічний стан водоймищ Нижнього Дністра від Кучурганського водосховища до Дністровського лиману.

В доповіді наведено методику розрахунків TSI для водних об'єктів дельти Дністра. Показано, що найбільше середнє значення $TSI=69$ є характерним для Кучурганського водосховища. Далі за ступенем трофності йде Дністровський лиман, в якому середнє значення TSI складало 65, при цьому воно зростало від верхів'я до південної частини, де досягало 69. За значеннями TSI визначено трофічний статус всіх досліджуваних водоймищ.

Показано, що водоймища, які мають трофічний індекс в діапазоні 60-70, розглядаються як високопродуктивні і прийнятні для лову риби і рекреаційного використання. Але при індексі більше 70, що спостерігалось на окремих ділянках досліджених нами водоймищ, вони вже не відповідають критеріям рекреаційного і господарчо-побутового використання. Високий трофічний стан був визначений для озера Свинє ($TSI=66$). Значно нижчі значення TSI (52-56) спостерігались в озерах Біле (52) і Тудорово (56) і в річці Дністер (58).

Порівняння отриманих даних з національними критеріями екологічної якості вод підтвердило зроблені нами оцінки трофічного статусу окремих водоймищ за допомогою TSI. Показано, що значення TSI нижче 60 відповідає «доброму» стану водного об'єкта, який забезпечує здорові умови як розвитку гідробіонтів, так і рекреаційного та господарчо-побутового використання.

ИССЛЕДОВАНИЯ ДОЛГОВРЕМЕННЫХ ИЗМЕНЕНИЙ ГРАНИЦ ПЛАВНЕВОЙ ЗОНЫ В ДНЕСТРОВСКОМ ЛИМАНЕ

В.И. Мединец¹, В.А. Прима², Т.В. Корзун¹, С.М. Снигирев¹, Е.И. Газетов¹

¹Одесский национальный университет им. И.И. Мечникова, Одесса

²Нижнеднестровский национальный природный парк, Одесса

Известно, что климат и антропогенный пресс являются основными причинами гидроморфологических изменений в водных объектах. Особенно это проявляется в дельтовых районах рек. В 2010 году в период проведения летней экспедиции в дельте Днестра по заявке администрации Нижнеднестровского национального природного парка (ННПП) нами было проведено картирование границ плавневой зоны в Днестровском лимане.

В докладе приведены и обсуждаются полученные в 2010 году данные. Детально описана программа и методология проведения картирования с использованием GPS приемника эхолота EAGLE SeaChartet 640с DF. На основе результатов картографирования, обработки космических снимков и исторических карт с использованием возможностей ГИС-системы ARCGIS 9.1 выполнен анализ долгосрочных изменений границ плавневой зоны в